



ההפסד כולו שלנו

שוב ושוב מוכחים כנכונים דבריו של קיסנינג'ה, ש"לישראל אין מדיניות חוץ, רק מדיניות פנים". בתוך המשבר הפנימי הקשה שנוצר בעקבות הצעדים שמי-קדמת הקואליציה לשינויים במערכת המשפט, בחרה הממשלה לייצר משבר גם עם בת הברית האסטרטגית, ארצות-הברית.

סוגיות שניתן היה לשמר בדיאלוג שקט כפי שהקפיד הבית-הלבן לקיים במשך שבועות ארוכים מתחילת האירועים בישראל, פרצו החוצה ברמות האשמה כאילו וושינגטון מעוררת את המחאה בישראל. מוזר למדי, אבל זו בדיוק הטענה של המי-שטר האיראני נוכח המחאות שהיו בחודשים האחרונים ברחבי איראן, בהן האשימו את ה-CIA. הניסיון להתעלם מדרישות המחאה דוחף להאשמת גורמים חיצוניים. אבל, החמור ביותר הוא דיבורים של חברי כנסת מהקואליציה ולפיהם "ישראל יכולה להסתדר בעצמה". ובכן, כל מי שמכיר את הסוגיות הבי-טחוניות השונות יודע שישראל לא יכולה להסתדר בעצמה.

ישראל זקוקה לווטו האמריקאי במועצת הביטחון כדי שלא יגנו אותה, ובתרחיש חמור, אולי אף יטילו עליה סנקציות.

ישראל זקוקה לווינגטון בסיוע הצבאי הגדול ביותר מכל גורם בעולם שהיא מקבלת מארצות-הברית. ישראל זקוקה מאוד להשלמת מלאים לאחר מערכה צבאית. למי ששכח, רצוי להזכיר כי לאחר מבצע שומר החומות בעזה, ישראל מיהרה לבקש מווינגטון סיוע בטמירים לכיפות ברזל בעלות של מיליארד דולה, שאושר לה. וזה במבצע מצומצם ולא במלחמה, למשל, מול חיזבאללה המחזיק למעלה ממאה אלף טילים, חל-קם כבר מדויקים, ושפרס גם מערכות הגנה אווירית.

במשוואת הביטחון הלאומי של ישראל אין תחליף להתייצבות של ארצות-הברית לצידנו. המשבר המתהווה מול וושינגטון חמור במיוחד בעיתוי הנוכחי, שבו האיום האסטרטגי הראשון במעלה מול ישראל – השגת הנשק הגרעיני על-ידי איראן – לא היה קרוב יותר מעולם מבחינת היכולות הטכנולוגיות שאליהן הגיעה טהרן. בימים האחרונים, במסגרת עדות בסנאט האמרי-קאי, קבע מפקד הכוחות המזוינים האמריקאים, הגנרל מילי, כי איראן יכולה (אם תחליט) לייצר פצצת גרעין תוך מספר חודשים. דווקא בנסיבות הללו, כשישראל זקוקה לדיאלוג מדי-ני ברמות הגבוהות בסוגיה הרגישה והחיונית ביותר לביטחון הלאומי שלנו, הגיע המשבר עם וושינגטון למקום חמור ביותר.

במקביל, ישראל מאבדת את האטרקטיביות בעיני גור-מים באזור שתמיד ראו בקשר המיוחד שלה עם ארצות-הברית תמריץ נוסף לכינון ושימור יחסים איתה. למי מאיתנו ששכח, המדינות שכוננו נורמליזציה עם ישראל, העלו במהלך הדיונים לקראת כינון היחסים דרישות ברורות מארצות-הברית, כמו מרוקו בעניין הסהרה, האמירויות בסוגיות של נשק מתקדם וערב-הסעודית, בהדלפות ששמענו לאחרונה, העלו דרישות בתחום הגרעין, המצוי במחלוקת בינה לבין וושינגטון מזה כמה שנים. ככל שישראל תהפוך יותר מבודדת בזירה הבינלאומית וראש ממשלתה פחות מבוקש, כך ייפגע האינט-רס של הגורמים באזור לקדם איתה יחסים. אנו עדים לשיפור ממשי ביחסים של מדינות המפרץ עם איראן. חלקן, כמו קטאר ועומאן, היו גם בעבר ביחסים טובים עם איראן, אבל עכשיו גם איחוד האמירויות העבירה שגריר לטהרן, ערב-הסעודית הודיעה על חידוש היחסים איתה, וכך גם בחריין. המשוואה שישראל ניסתה לייצר, של מחנה אנטי-איראני בחסות המט-רייה של הצבא האמריקאי, נפגעת קשות.

המשבר הנוכחי חמור מכל מה שידענו בעבר בהיותו קשור לבסיס המרכזי ביחסים המיוחדים שנרקמו בין ישראל לאר-צות-הברית, בעשרות השנים האחרונות, שהוא הערכים המ-שותפים. בסיס זה גם משמש את הממשל האמריקאי כבואו לה-סביר את התרומה הגדולה, הצבאית, המדינית והכלכלית שלו לישראל. מי שסבור שישראל יכולה להתמודד עם שלל האת-גרים הביטחוניים העומדים בפניה ובראשם הגרעין האיראני, עושה טעות מסוכנת ובלתי אחראית.

סימה שיין היא ראש תוכנית איראן במכון למחקרי ביט-חון לאומי, לשעבר ראש חטיבת המחקר במוסד.